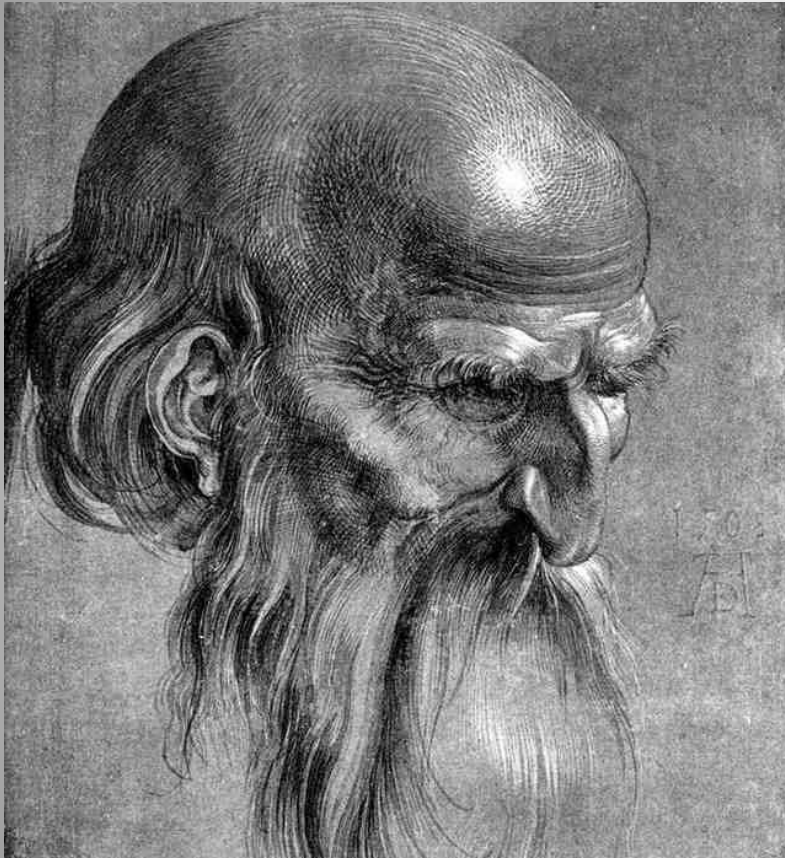

Az időskori rehabilitáció

*Dr. Montskó Péter   Mohácsi Kórház   Mozgásszervi
Rehabilitációs Osztály*

„VOLTUNK MINT TI LESZTEK MINT MI”

Az öregedés okai:

- Hibakatasztrófa elmélet:
idővel egyre több hiba halmozódik fel a fehérjeszintézis folyamatában, kóros fehérjék alakulnak ki
- Keresztkötés teória:
a fehérjék más makromolekulákkal keresztkötéseket hoznak létre
- Szabad gyök teória:
a folyamatosan támadó szabad gyökök idővel a membránfehérjék károsodását idézik elő
- Pace-maker teória:
egy szerv vagy szervrendszer (immun rendszer, neuroendocrin rendszer) programozottan vezényli az öregedést
- Genetikai teória:
az élettartam fajspecifikus, ezért ezzel együtt az öregedés folyamata is genetikailag meghatározott

Az öregedés egy holisztikus folyamat. Sok részfolyamat okozza, változékony összefüggésben. A lefolyás üteme egyénileg széles határok között változik.

Az öregedés két komponense:

- Biológiai öregedés:

Valamennyi szervben és szervrendszerben változó sebességű és mértékű „kopásos” folyamatok zajlanak.

Idővel egyre több szerv és szervrendszer betegedik meg.

Fontos a két folyamat elkülönítése!!!

- Szociális öregedés:

Az egyén társadalomban illetve szűkebb környezetében elfoglalt helye.

„Szükség” van-e rá, vagy eltartásra szorul?

Milyen a társadalmi gyakorlat?

Mi a megszokott szemlélet?

A két véglet: a vének tanácsa és az önként vállalt öngyilkosság

A geriátriai rehabilitáció előtti állapotfelmérés

Funkcionális teljesítőkéesség:

*napi élettevékenységek(ADL)
a mindennapos eszközhasználat*

Testi egészségi állapot:

hagyományos vizsgálatok és Bartel ,FIM skálák

Lelki egészségi állapot:

*Szellemi, kognitív funkciók(Mini Mental State Examination)
Affektivitás (Hamilton depr. skála, Zung depressziós önértékelési
teszt)*

Szociális környezeti tényezők.

Az időskori rehabilitáció speciális jellegzetességei:

- *„Relatív” rehabilitáció.*
- *Restitutio ad integrum helyett restitutio ad optimum.*
- *Produktivitás helyett reaktivitás elérése a cél.*
- *Alkalmassá tétel az önellátásra.*
- *A megelőzés, a kezelés és a rehabilitáció nem válik szét. Összefonódik és egyidejű.*
- *Egyszerre testi, lelki és szociális.*
- *A segítség nem lehet sem kevesebb sem több a szükségesnél.*
- *Mindig egyénre szabott.*

Mozgásszervi változások

- *Osteoporosis*
- *Az ízületi porc degenerációja*
- *Az izomállomány vesztese(sarcopenia):*

*motoneuron pusztulás, következményes izomrost veszteség
inaktivitásokos atrofia
izomrost szerkezet változás
toxikus hatások
az inak degeneratív elváltozásai*

40 éves kortól kezdődően 1% veszteség évente   80 év 60%

Időskori személyiségváltozás

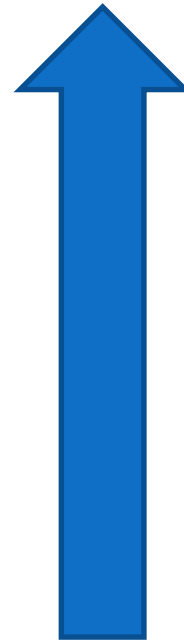
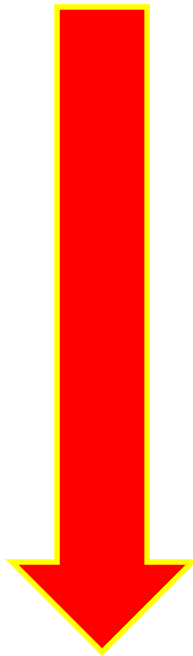
- takarékoság
- szerelemföltő gondolatok
- nagyvonalúság
- állatszeretet
- hiúság
- élelmes hasznosítás
- zsugoriság
- beteges féltékenység
- esztelen pazarlás
- „macskafarm” létesítése
- nevetséges piperkőcség
- szemétygyűjtés

Pszichológiai változások:

- *A személyiségvonások akcentuálódása.*
- *Ragaszkodás a sztereotípiákhoz, pszihés rigiditás.*
- *Memória zavarok.*
- *Az ítélőképesség romlása.*
- *A tájékozódás zavara.*
- *Hangulati labilitás(többnyire negativizmus).*
- *Az intellektuális teljesítmény romlása.*
- *Reakció a fájdalomra. A fájdalom viselése.*
- *Dyogenes szindróma*

Paradox szituáció időskorban

*alkalmazkodó
képesség
(compliance)*

*a környezet
((kezelő
személyzet))
elvárásai*

A gyógyszeres kezelés nehézségei:

A felszívódás is változik, de inkább a kiürülés húzódik el.

Testalkat hatása: depo a zsírban vagy az izomban.

Paradox gyógyszerhatások.

Memória zavarok miatt gyógyszer bevételi problémák.

Önkezelési hajlam, az együttműködés hiánya.

Multimorbiditás, gyógyszer kölcsönhatások, kölcsönhatások a társbetegségekkel.

A beteg financiális problémái.

Laboreredmények melyekre mindig oda kell figyelniük:

- *Se K értéke*
- *Se Na értéke*
- *CN, creatinin*
- *vérkép(anemia)*
- *széklet Weber*
- *vércukor szint*

Élettani paraméterek melyek állandó kontrollt igényelnek:

- *Folyadékbevitel mennyisége*
- *Passage rendezettsége*
- *Vizelet mennyisége, fajsúlya*
- *RR, pulzus*
- *Szellemi állapot, térben időben való tájékozottság*
- *Mobilitás*

*Törés, gipszrögzítés, stroke, koponya sérülés, műtét, cardiális történes,
dekompenzáció, mélyvénás thrombosis, infekció, Guillen-Barre syndroma*

ágynyugalom

inmobilizációs szindróma

Pertrochanter törés

Medialis combnyaktörés

Szupracondyler femur törés

Inmobilizációs szindróma

- *Decubitus*
- *Thrombembolia*
- *Obstipáció, étvágytalanság*
- *Izom hypotrophia, atrophya*
- *Izületi mozgáskorlátozottság*
- *Depresszió, szellemi hanyatlás*
- *Légzési zavarok*
- *Infekciók: légúti, húgyúti, bőr*

Az inmozobilizációs szindróma kezelésének lépései:

- A kiváltó ok lehetséges eliminálása, kezelése.
- A belgyógyászati állapot rendezése.
- Forogtás(dekubitus megelőzés)
- Átmozgatás(kontraktura megelőzés)
- Légzőtorna(pulmonalis szövődmény ellen)
- Anticoaguláns terápia
- Széklet rendezés
- A húgyhólyag kondicionálása

Az immobilizációs szindróma kezelésének lépései:

- ***Kiültetés, majd felállítás, járásgyakorlatok.***
- ***Aktív tornakezelés.***
- ***Fizikoterápia.***
- ***Segédeszközzel való ellátás.***
- ***Az alvászavar kezelése, a normális életritmus visszaállítása.***
- ***Az önellátás, öngondoskodás kialakítása(ergoterápia).***
- ***Mindezek révén a depresszív érdektelen állapotból való kimozdítás.***

A zavartság kezelése:

- *Megfelelő mennyiségű folyadék bevitel, ha lehet szájon keresztül.*
- *Az öngyógyszerelés megszüntetése.*
- *A gondozó személy (családtag) gyakori jelenléte.*
- *A tájékozódás segítése (eligazító jelek, fényforrás)*
- *A tévedések helyreigazítása (türelem! kedvesség!)*
- *Psychoterápia (önbecsülés, személyi méltóság helyreállítása, jövőkép kialakítása)*

Hol történjen a rehabilitáció?

aktív kórházi ágyon

krónikus, rehabilitációs osztályon

ápolási osztályon

speciális szociális otthonban

önfinanszírozó szociális otthonban

otthon , családi háttérrel, lakóhelyen

Jó lenne ha.....

„Mindenki szeretne sokáig
élni, de senki sem akar
megöregedni.”

Jonathan Swift